

ТЕМА 3_ НЕМАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ ТА АКТИВИ ПІДПРИЄМСТВА

Рекомендована література для вивчення теми: : [11, с.127-148], [21, с.59-62], [26,с.57-59].

Мінілексікон: нематеріальні ресурси, об'єкти промислової та інтелектуальної власності, винахід, промисловий зразок, раціоналізаторська пропозиція, ноу-хау, товарні знаки, нематеріальні активи, патент, авторське право.

Нематеріальні ресурси – ресурси, які не мають матеріальної основи, але здатні давати прибутки або користь підприємству впродовж досить тривалого періоду. Головною особливістю таких ресурсів є відсутність можливості визначення загального конкретного розміру користі, вигоди, яку вони дають підприємству.

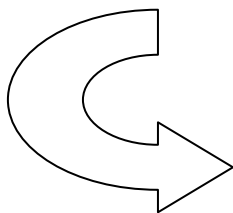
Нематеріальні активи підприємства – права на використання об’єктів промислової та інтелектуальної власності.

Елементи нематеріальних активів мають особливості правового захисту

Патент – документ, яким держава (державний орган) надає особі або підприємству виключне право використання зазначеного в патенті винаходу або раціоналізаторської пропозиції. Патентовласник володіє монопольним правом на промислове або інше комерційне використання нематеріальних ресурсів і за необхідності може заборонити будь-кому їх використовувати без певного дозволу.

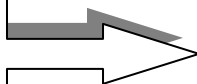
Авторське право є системою правових норм, що визначають виключне право авторів наукових, літературних та художніх творів на використання плодів своєї праці.

Реалізація права власності на матеріальні ресурси можлива

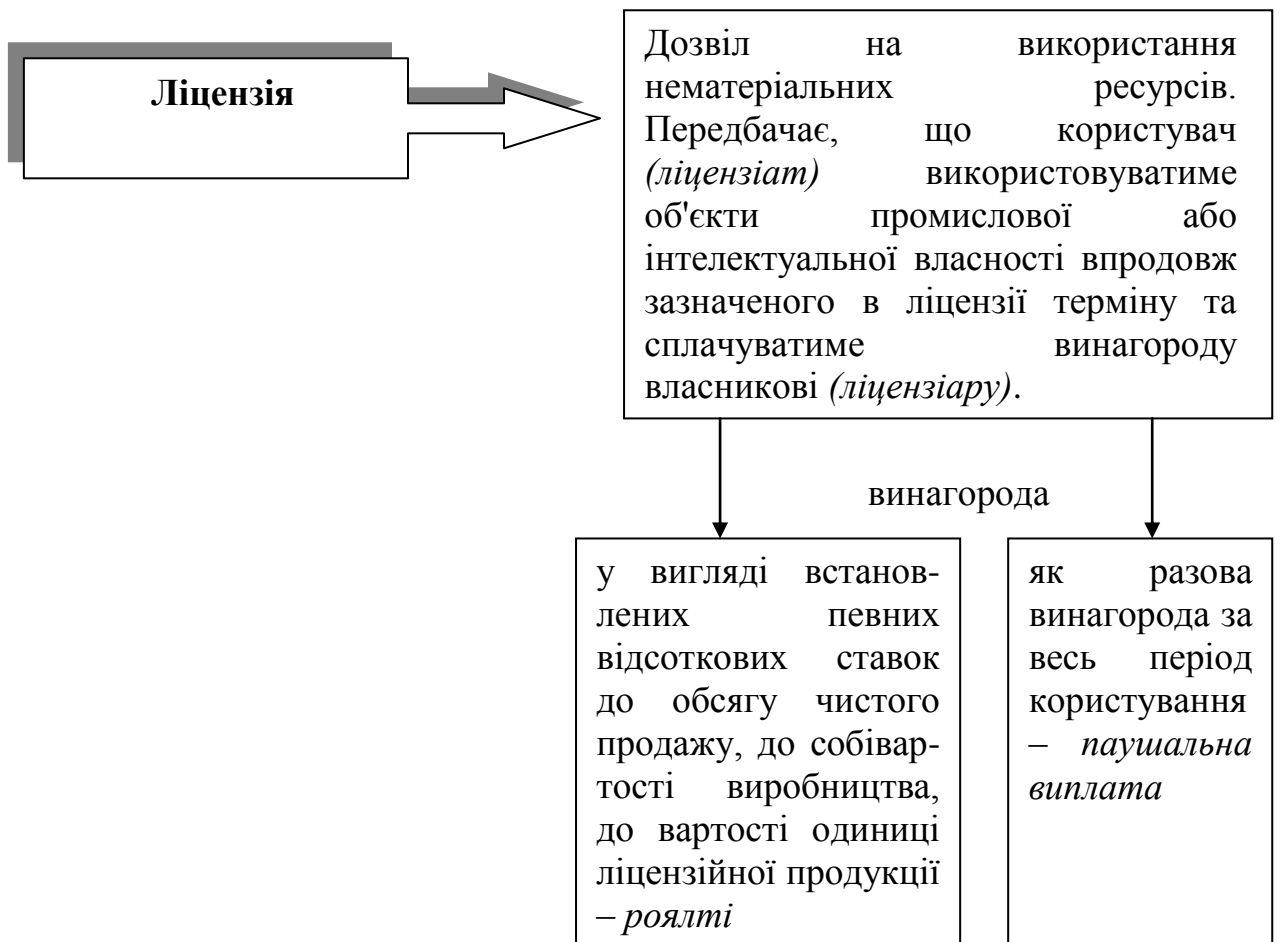

- шляхом використання права на матеріальні ресурси самим власником;
- представленням власником такого права іншій зацікавленій стороні.

Ліцензійна угода

Угода, відповідно до якої власник винаходу, промислового зразка, товарного знаку тощо (ліцензіар) передає іншій стороні (ліцензіату) право на використання в певних межах своїх прав на патенти, ноу-хау, товарні знаки і т.ін.

Запитання для самоконтролю

1. Що таке “нематеріальні ресурси підприємства”? Яке їх значення для сучасної системи господарювання та підвищення ефективності виробництва?
2. Дайте змістовну характеристику об'єктів промислової власності. Які особливості використання окремих об'єктів промислової власності?
3. Охарактеризуйте різновиди об'єктів інтелектуальної власності.
4. Дайте характеристику нематеріальних активів підприємства.
5. Які документи забезпечують право на використання нематеріальних ресурсів?
6. Які види ліцензій ви знаєте? Перелічить ознаки, за якими можна класифікувати ліцензії.
7. Як може проводитись плата за користування об'єктом ліцензійної угоди?
8. Дайте визначення понять “роялті” і “паушальна виплата”.